

Vliegtuigongeluk 1919

Fred Foppen

'Amsterdam, 1 augustus 1919. Door een harde windvlaag is het watervliegtuig, V 42, van de Marine bij het landen op het IJ neergestort. De 33 jarige sergeant-vlieger Atse Sijse Kroeger is daarbij omgekomen en de piloot, de 1ste luitenant Bakker, heeft zijn been gebroken. Bakker en Kroeger waren met hun watervliegtuig komen aanvliegen uit de Marinehaven van Veere. Samen met nog een watervliegtuig uit Veere en twee Marinewatervliegtuigen van Texel zouden ze de E. L. T. A., de Eerste Luchtvaart Tentoonstelling Amsterdam, komen opluisteren. Tijdens hun landing achter het Centraal Station op het IJ werd het watervliegtuig van Bakker en Kroeger door de harde wind gegrepen, waardoor het neerstortte op het dak van de loods van de ijzergieterij van J. Hillen de Lelie aan de Grasweg 51 in Amsterdam-Noord.

Atse S. Kroeger, geboren op 28 oktober 1885 in Boxtel, was net een jaar getrouwd met Anna Adriana Snieder. Hij woonde in Veere aan de Veerscheweg 25 B. en hij werkte daar in de Marinehaven als sergeant-vlieger bij de voorloper van de Marine Luchtvaart Dienst.

De E. L. T. A. was georganiseerd door de vliegenier A. Plesman, later bekend als de mede-oprichter van de KLM. De feestelijke opening van het luchtvaartfeestijn ging die avond van 1 augustus gewoon door in aanwezigheid van vele hoogwaardigheidsblekleders. De omgekomen vlieger werd herdacht.

Sergeant-vlieger Kroeger is mogelijk het eerste slachtoffer van een vliegtuigongeluk in Nederland, maar vlak na de E. L. T. A. stortte nog een watervliegtuig van de Marine neer. Op 11 september 1919 was de 24-jarige luitenant-ter-zee en vliegenier Jan Heckman met zijn watervliegtuig, de V 16, bij de Oranjesluizen opgestegen. Hoog boven Durgerdam viel volgens ooggetuigen ineens de vliegtuigmotor uit. Het vliegtuig viel als een baksteen uit de lucht in de Zuiderzee bij de Oranjesluizen. Heckman kwam om bij dit ongeluk.'

Bronnen

- *Algemeen Handelsblad, 1 augustus 1919, p. 14,*

- *Overlijdensakte Amsterdam 5868 van 1 augustus 1919, 6557 van 13 september 1919*

- *De Gooi- en Eemlander, 12 september 1919, p. 2*